

گفت‌وگوی «جوان» با نایب رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس

مدیریت بنگاه‌های ذیل صندوق‌ها بر اساس برنامه هفتم واگذار می‌شود

برنامه هفتم پیش‌ترست با رویکرد رفع تورم و فقر تدوین و تصویب

ششد مجلس در فرایند تصویب این برنامه نسخه‌ای برای شرکت‌های سرمایه‌گذاری شستا و صندوق‌های بانزنشستگی تجویز کرد؛ نسخه‌ای که راه نجات این شرکت‌ها از تله مشکلات متعددی بود که با آن دست به‌گریباند و بر اساس آن زمینه‌های کوچ شرکت‌ها از بنگاهداری فراهم آمده است. به‌باور کارشناسان این واگذاری‌ها، فرصت‌های جدیدی برای سازمان تأمین اجتماعی ایجاد می‌کنند تا در جهت ساماندهی دارایی‌های خود و بهبود وضعیت معیشتی بانزنشستگان کام‌بردار،

■ ■ ■

جعفر قادری، نایبرئیس دوم کمیسیون اقتصادی مجلس در گفت‌وگو با «جوان» درباره ضرورت این واگذاری‌ها با محوریت واگذاری مدیریت شرکت‌های سرمایه‌گذاری زیرمجموعه تأمین اجتماعی اعم از شستا و صندوق‌های بانزنشستگی می‌گوید: در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، دولت موظف است بنگاه‌های فعال گروه ۳ را به‌طور کامل واگذار کند. ۱۲ ردیف شامل گروه ۳ می‌شوند، مثلاً سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بندر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در این سند بالادستی ذکر شده است. همچنین در همان قانون اصل ۴۴، مجلس به دولت گفته است ۸ درصد از بنگاه‌های گروه ۲ نیز واگذار شوند و حداقل گروه یک حفظ شود، اما در قانون برنامه هفتم، تکالیف دولت فراتر از قانون اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ است. یعنی علاوه بر شرکت‌های وابسته به دولت، شرکت‌های وابسته به نهادهای غیردولتی هم مورد تأکید قرار گرفته‌اند.

وی می‌افزاید: معتقدیم روندی که در واگذاری سهام دولت در شرکت‌های دولتی وجود دارد، باید در مورد شرکت‌ها و مؤسسات وابسته غیردولتی نیز پیگیری شود، آنها باید از تصدی‌گری خارج شوند و در حد محدودی بتوانند سهام خود را حفظ کنند. یعنی دارایی‌شان حفظ شود، اما حتماً مدیریت شرکت‌ها باید واگذار گردد. عملکرد شرکت‌های وابسته به نهادهای بخش غیردولتی غیر قابل قبول است و میزان بازدهی آنها مناسب نیست. یعنی اگر این نهادهای منابع و دارایی‌هایشان را در سیستم بانکی سپرده‌گذاری کرده بودند یا در بازار سرمایه به کار می‌گرفتند، بازده بالاتری داشتند تا اینکه خودشان بخواهند بنگاهداری کنند.

این نماینده مجلس تصریح می‌کند: مسیر قانون برنامه هفتم برای واگذاری‌ها کاملاً قابل دفاع است و یکی از احکام مترقی برنامه، احکامی است که در مواد ۵ و ۲۸ تصریح شده است. ماناچاریم نهادهای بخش غیردولتی را واگذار کنیم. در حال حاضر شستا و صندوق‌های بانزنشستگی درگیر واگذاری هستند. جایی که بخش خصوصی و تعاون به‌احتی کارهای مختلف را انجام می‌دهند، دلیلی برای ادامه فعالیت مؤسسات در شرکت‌های وابسته به نهادهای عمومی وجود ندارد.

قادری با اشاره به مزیت سهامداری نسبت به بنگاهداری در این شرکت‌ها می‌گوید: وقتی مدیریت یک بنگاه در اختیار بخش دولتی یا غیردولتی قرار می‌گیرد، قید و بندهایی برای اداره آن وجود دارد و متأسفانه اعمال نفوذهایی انجام می‌شود. مدیران آن بخش‌ها معمولاً مدیران توانمندی نیستند و همان‌طور که اشاره کردم، میزان بازدهی به‌مراتب کمتر از پول‌هایی است که در بانک‌ها سپرده‌گذاری می‌شود، اما وقتی به جای بنگاهداری، سهامداری کنید، مدیریت بنگاه در اختیار بخش خصوصی قرار می‌گیرد. با توجه به اینکه بخش خصوصی می‌خواهد منافع خود را حداکثر کند، از دارایی و اموال خود مراقبت می‌کند و بهترین شکل اداره این نهادهای این است که صرفاً سهامداری کنند. این نماینده مجلس در خصوص فرصت‌های سهامداری به جای بنگاهداری تصریح می‌کند: سازمان تأمین اجتماعی باید به سمت حوزه‌هایی برود که بخش تعاون ورود پیدا نمی‌کند؛ از یک طرف فرصت و ظرفیت برای بخش تعاون فراهم می‌شود و از طرف دیگر میزان بازدهی تأمین اجتماعی و صندوق‌های بانزنشستگی افزایش می‌شود، اما وقتی می‌کنم نرخ بازدهی بنگاهداری، تأمین اجتماعی و صندوق‌های بانزنشستگی سهامدار آنها می‌شوند، به‌مراتب بیشتر از بنگاهداری است. دریافتی تأمین اجتماعی بیشتر می‌شود و این سازمان می‌تواند در حوزه تخصیص خود، یعنی رفع مسائل و مشکلات بیمه‌شدگان، تمرکز کند و بخش دولتی و غیردولتی بهتر تعامل کند. از طرف دیگر با بالایش نوع فعالیت‌ها، زمینه‌های کاری جدید و مناسب فراهم می‌شود که ممکن است برای سازمان تأمین اجتماعی سودآورتر باشد.

قادری همچنین درباره چالش‌ها و موانع واگذاری مدیریت مراکز اقتصادی شرکت‌های سرمایه‌گذاری و صندوق‌ها تأکید می‌کند: بعضی مقاومت‌ها ممکن است در بدنه تأمین اجتماعی و صندوق بانزنشستگی کشوری وجود داشته باشد یا تلقی بانزنشستگان و مشترکان صندوق‌ها این باشد که واگذاری‌ها کار ابرای صندوق‌ها سخت می‌کند. در صورتی که باید بانزنشستگان توجیه شوند که واگذاری به نفع آنهاست. از طرف دیگر، تفکر دولتی که در بدنه دولت وجود دارد نیز ممکن است مانع تراشی کند، زیرا برخی استدلال می‌کنند در کشور‌های دیگر نیز صندوق‌های بانزنشستگی معمولاً بنگاهداری می‌کنند و این می‌تواند پهنه‌ای برای سنگ‌اندازی باشد، در حالی که تفاوت کشور ما با کشور‌های پیشرفته این است که در آن کشورها معمولاً کل مدیریت شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به صندوق‌ها غیردولتی است، اما در کشور ما به دلایل مختلف نمی‌توانیم این مدیریت‌ها را غیردولتی کنیم. وقتی مدیریت در اختیار دولت باشد، تفاوتی با بنگاه‌های وابسته به دولت ندارد، بنابراین بهره‌وری پایین خواهد بود و همان بازدهی‌پایه بخش دولتی در بخش غیردولتی نیز وجود دارد. بنابراین ممکن است برخی در بخش دولتی برای واگذاری این شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به تأمین اجتماعی یا صندوق بانزنشستگی کشور مقاومت کنند.

این نماینده مجلس در خصوص مقاومت احتمالی اشخاص مشمول «تعارض منافع» نیز گفت: پیش‌تر اشاره کردم در حال حاضر معمولاً اگر دولت یا به‌جایی در قانون و مقررات اجازه به کارگیری نیروهای سیاسی و وابسته به خود در شرکت‌ها ندهد، این نیروها از طریق رش شرکت‌های وابسته به تأمین اجتماعی و صندوق‌های بانزنشستگی وارد می‌شوند. نیروهایی که معمولاً کیفیت کاری مناسبی ندارند و از حداقل تخصص‌ها بر خوردار نیستند. طبیعی است این افراد برای واگذاری‌ها کار شکنی کنند. معتقدم این مسیر باید با جدیت دنبال شود.

بازار سرمایه در ۹ روز معاملاتی اخیر با بیش از ۱۵ درصد رشد بازدهی قابل توجهی را کسب کرده و بار دیگر در کانون توجه سهامداران قرار گرفته است، چراکه هم بازارساز برای صعود مصمم است و هم وضعیت نرخ دلار توافقی و گزارش‌های مثبت از عملکرد شهرپورماه شرکت‌ها، همگی باعث شده‌اند شاخص کل به کانال ۳میلیونی چشم بدوزد.

■ ■ ■

برخلاف انتظارات، بازار سهام پس از تعیین تکلیف ریسک ماشه، همگام با بازارهای موازی، جانی دوباره گرفت و از سرگردانی خارج شد. به این ترتیب ارزش معاملات خرد سهام که به شدت پایین بود و خروج سرمایه‌های خرد نیز ادامه داشت، سمت و سوی جدیدی گرفت. به نظر می‌رسد اکنون فضای ذهنی بازار به ثبات نسبی بازگشته است و معامله‌گران بیشتر به متغیرهای داخلی متمرکز شده‌اند به‌ویژه اینکه بازارساز نیز حمایت قطعی و ادامه‌دار خود را از بازار سرمایه اعلام کره است.

حجت‌الله صیدی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار اخیراً در همایش صنعت کارگزاری گفت: «از اوایل اخیر شوهر با شرکت‌های بزرگ جستانی برگزار کردیم تا هم در پاره عملکردش شش‌ماهه و هم برنامه نیمه دوم سال گفت‌وگو کنیم. جز چند صنعت خاص که دچار چالش‌هایی بودند، پیش‌بینی می‌کنیم نیمه دوم سال عملکرد شرکت‌ها بهتر از نیمه اول باشد و در نتیجه، شرایط کارگزاری‌ها نیز بهبود یابد.» وی تصریح کرد: «برای ماندگاری مردم در بازار، باید از صندوق تثبیت و توسعه حمایت کنیم. این صندوق باید پایدار بماند تا بازار در بلندمدت قابل اتکا باشد.»

بورس از لنز آمار

بازار سرمایه در معاملات روز سه‌شنبه با رشد ۴۱ هزار واحدی شاخص کل، ضمن تثبیت روند صعودی روزهایی اخیر، بار دیگر به یکی از پرقدرت‌ترین روزهای معاملاتی سال رسید. ورود بیش از هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان پول حقیقی هم نشان‌دهنده بازگشت اطمینان نسبی به بازار است. در جریان معاملات روز گذشته بازار سرمایه شاخص کل بورس برای چندمین روز پیاپی مثبت بود؛ این اتفاق باعث شد تاامگر اصلی بازار سرمایه با اقتدار ارتفاع ۲میلیون و ۹۰۰ هزار واحد را از آن خود کند. این در حالی است که شاخص هم‌وزن نیز بیش از ۷هزار و ۵۰۰ واحد رشد را به ثبت رساند و در فرابورس ایران نیز شاخص کل این بازار موفق به افزایش ۲۰۰ واحدی شد.

گروه‌های فلزات، مسدوق و کانه فلزی نیز روز گذشته بیشترین ورود پول حقیقی را تجربه کردند و در مقابل سرمایه‌گذاری، فلزی و عرضه برق بیشترین خروج پول حقیقی را از گروه خود به ثبت رساندند.

همانگونه که اشاره شد بیش از هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان پول حقیقی روز گذشته وارد بازار سهام شد؛ عددی که از نگاه تحلیلگران می‌تواند نشانه تغییر جهت سرمایه‌گذاران حقیقی از صندوق‌های درآمد ثابت به سهام باشد. در همین حال، صندوق‌های با درآمد ثابت با خروج پول همراه بودند، موضوعی که به‌نوعی تأیید‌کننده افزایش ریسک‌پذیری

خران بورس سبز می‌شود

بازار سرمایه بار دیگر نشانه‌هایی از بازگشت اعتماد و حرکت رو به جلو را به نمایش گذاشته است

محمد مهدی صافی/اوان

این روند بیش از هر عامل دیگری به وضعیت ارزش معاملات روزانه گره خورده است.

تحلیلگران معتقدند در صورت تداوم ورود پول حقیقی و تثبیت نرخ‌های ارزی در سطوح فعلی، بازار در معاملات روزهایی آینده نیز می‌تواند با شیبی ملایم به‌روند صعودی ادامه دهد. بااین حال، احتمال شناسایی سود در برخی نمادهای بزرگ به ویژه در پایان هفته وجود دارد.

گروه‌های بانکی، فلزی و پتروشیمی همچنان می‌توانند در کانون توجه باشند، هر چند انتظار می‌رود معاملات با احتیاط بیشتری دنبال شود و شاخص کل در ارتفاع ۲میلیون و ۹۰۰ واحد نوسان کند. از منظر تکنیکی، شاخص کل پس از رشد اخیر در آستانه محدوده مقاومتی ۲میلیون و ۹۳۰ تا ۲میلیون و ۹۴۰ هزار واحد قرار گرفته است. سطح ۳میلیون واحد نیز از نظر روانی مرز مهمی تلقی می‌شود. کارشناسان تأکید دارند با توجه به رشد متوالی سهام بزرگ، بازار در کوتاه‌مدت نیاز به استراحت و تثبیت دارد. بر این اساس توصیه می‌شود سرمایه‌گذاران در این محدوده‌ها با احتیاط بیشتری عمل و از رفتارهای هیجانی خرید یا فروش پرهیز کنند. به گفته تحلیلگران، در شرایط فعلی بهتر است راهبر، مدیریت پرتفو با ترکیبی از دارایی‌های مختلف، از جمله سهام، صندوق‌های طلا، صندوق‌های کالایی و ابزارهایی با درآمد ثابت، چنین ترکیبی می‌تواند ریسک کلی سید را کاهش دهد.

قیمت‌ها بود. به گفته فعالان بازار، طلا در داخل بیشتر تحت تأثیر خبر جهانی است تا بازار ارز، ولی

ارز نقش ترمز را ایفا می‌کند. بانک مرکزی از ابتدای هفته اعلام کرده بود افزایش عرضه ارز در هر دو بازار رسمی و غیررسمی را در دستور کار دارد. روز دوشنبه نیز محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی تصریح کرد عرضه ارز در بازار دوم مرکز مبادله با نرخ توافقی افزایش خواهد یافت.

کارشناسان معتقدند این اقدامات بانک مرکزی، همراه با کاهش فشار روانی ناشی از نبود رویداد سیاسی یا اقتصادی شوک‌آور مهم‌ترین دلایل عقبگرد بازار بوده است.

در کنار این، افت نرخ ترنر در پلتفرم‌های رمزارز داخلی همسو با اسکناس، سیگنال نزولی به بازار فردایی را تشدید و نقش همزمانی بازار ارز و رمزارز در جهت‌دهی انتظارات را پررنگ‌تر کرده است. در صورت تثبیت این سطوح قیمتی تا پایان هفته، جریان فروش می‌تواند به گره گشایی موقت در انتظارات تورمی منجر شود و موقعیت بازگردان سفته‌باز را در موج‌های بعدی صعود محدود کند. کارشناسان بخش قابل توجهی از رشد بورس در ۱۰ روز گذشته را به کاهش هیجانات بازارهای موازی سیگنال پیش‌نگر برای تعدیل نرخ دلار محسوب می‌شود. هم‌زمان، بازار طلا و سکه با وجود افت ارز، تحت تأثیر رشد طلای جهانی و ثبت نرخ‌های بالای ۴هزار دلار در هر اونس، شاهد افزایش جزئی به جلو در بورس، اما کارشناسان می‌گویند، تداوم

امیدها به تقویت سودآوری گزارش‌های تابستان را افزایش داده است.

در هر صورت بررسی بازار نشان می‌دهد پول‌های جدید وارد بازار شده است. تحلیل‌ها حاکی از آن است که بخش عمده پولی که طی هفته‌های اخیر وارد بازار سرمایه شده، از منابع خارج از بازار بازگشته است. به هر حال، این جریان پولی قدرتمند در کنار ارزش پایین سهام و ارزندگی بنیادی شرکت‌ها موجب رونق نسبی معاملات و بازگشت خریداران به بازار شده است.

■ **روزهای آرام بازارهای موازی بورس**
دلار روزهای آرامی را پشت سر می‌گذارد. دلار در بازار آزاد که در معاملات روز پنج‌شنبه هفته گذشته تا کانال تاریخی ۱۸ هزار تومان پیشروی کرده بود در روزهای اخیر وارد مسیر نزولی شده است. بازار ارز در معاملات روز گذشته با اجرا و تداوم وعده عرضه سنگین بانک مرکزی در بازار رسمی و غیررسمی، شاهد عقب‌نشینی دلار آزاد از قله ۱۷هزار۱۲۰ تومان به محدوده ۱۱۰ تا ۱۱۱ هزار تومان بود.

در بازار حواله، نرخ در هم امارات که اوایل روز به ۳۰۱۶۰۹ تومان رسیده بود، با عقب‌نشینی پیوسته تا ۳۰۱۴۰۰ تومان کاهش یافت؛ افتی که معمولاً سیگنال پیش‌نگر برای تعدیل نرخ دلار محسوب می‌شود. هم‌زمان، بازار طلا و سکه با وجود افت ارز، تحت تأثیر رشد طلای جهانی و ثبت نرخ‌های بالای ۴هزار دلار در هر اونس، شاهد افزایش جزئی

سرمایه‌گذاران در شرایط فعلی است. در میان گروه‌ها، بانکی‌ها، خودروپی‌ها و فلزات اساسی بیشترین سهم را در رشد شاخص داشتند. اعلام نرخ جدید تسعیر ارز شرکت‌های بانکی به‌ویژه بانک ملت، یکی از مهم‌ترین عوامل تقویت تقاضا در گروه بانکی بود. انتظار برای افزایش نرخ نیما نیز به عنوان محرک روانی و بنیادی در تقویت جریان ورود پول سه سهام صادرات‌محور نقش مهمی ایفا کرد. از نسوی دیگر، حجم و ارزش معاملات در سطح مطلوبی قرار داشت؛ ارزش معاملات خرد بورس و فرابورس در مجموع به بیش از ۱۱ هزار میلیارد تومان رسید، رقمی که از نگاه کارشناسان، بیانگر حضور فعال معامله‌گران و شکل‌گیری روندی قابل اتکا در سمت تقاضاست.

■ **شاخص کل چگونه در آستانه مقاومت مهم ایستاد؟**

صعود سریالی این روزهای شاخص کل این سؤال را در میان سرمایه‌گذاران ایجاد کرده که چه عواملی باعث شده است شاخص در روزهایی معاملاتی

مختلف تغییر جهت دهد؟ در پاسخ به این سؤال می‌توان گفت، سیگنال قیمت دلار توافقی، اصلی‌ترین عامل رشد بازار است. به‌خصوص آنکه کاهش قیمت دلار در بازار آزاد نیز کلیلد خورده است. یکی دیگر از عوامل رشد، کاهش نسبی تنش‌ها در منطقه است. در عین حال شرکت‌ها در حال انتشار گزارش‌های مناسب نیز هستند که

رماندیشی/اوان

نمایندگان‌شان در مجلس در میانه می‌گذارند. مردم در زمینه شغل با مشکلات جدی روبه‌رو هستند و همین امر بر مشکلات آنان در حوزه معیشت دامن می‌زند.

وی ادامه داد: حل و فصل مشکلات مردم به‌ویژه جوانان در حوزه اشتغال از اهمیت اساسی برخوردار است. به‌نحوی که اگر این موضوع حل و فصل شود، زمینه برای افزایش ازدواج و فرزندآوری نیز مهیا می‌شود. در همین راستا مهم است که شبکه بانکی کشور در زمینه اعطای وام اشتغال اهتمام جدی داشته باشد.

این نماینده مجلس درباره این موضوع که در اواسط

وی ادامه داد: حل و فصل مشکل بیکاری جوانان به انجای مختلف باید در دستور کار باشد. به‌طور مثال، اعطای وام به مددجویان نهادهای حمایتی مانند بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) می‌تواند کمک‌کننده باشد. به این ترتیب، از یک طرف، بیکاری را حل می‌کنیم و از طرف دیگر، توانمندسازی مددجویان به کاهش بار مالی دولت منجر می‌شود، زیرا آنان دیگر نیازی به کمک‌های دولتی ندارند و از همه مهم‌تر اینکه این نهادهای با شناسایی کسری‌های کشور در حوزه انرژی و تأمین امنیت غذایی، به سمت افزایش تولید در زمینه دام و انرژی با استفاده از این وام‌ها حرکت کردند.

این نماینده مجلس خاطر‌نشان کرد: اختصاص مبالغ در حوزه اشتغالزایی باید با حساسیت و دقت بالایی صورت بگیرد. به‌طور مثال، ایجاد شغل در بخش‌های مولد مانند تولید مواد غذایی و احداث نیروگاه‌های کوچک مقیاس خانگی می‌تواند در دستور کار باشد که نهادهای واسطه‌ای حمایتی نظیر سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) به خوبی در این مسیر قدم برداشتند. به این ترتیب، ضمن اشتغالزایی، نیازهای کشور در حوزه‌های انرژی و غذای نیز تأمین می‌شود.

میرزایی گفت: شغل جزء نیازهای اساسی افراد است و به‌ویژه تأمین شغل مناسب برای جوانان اهمیت بالایی دارد. اگر قرار است طرح‌های کلان مانند حل مشکل بیکاری و جوانی جمعیت عملیاتی شود، باید اعطای تسهیلات پیش‌بینی شده در قانون بودجه با جدیت در دستور کار باشد.

سال هستیم و بانک مرکزی به تازگی سهمیه تسهیلات قرض‌الحسنه اشتغالزایی موضوع جزء (۲-۷) بند (ب) تبصره ۱۵ بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور و توزیع نهادی آن با مبلغ کل ۴۰ همت را به بانک عامل ابلاغ کرده است، تصریح کرد: پرداخت وام اشتغال باید با سرعت و سهولت در دستور کار باشد. اینکه در اواسط سال هستیم و هنوز به تازگی سهمیه نهادهای ابلاغ شده است، نشان‌دهنده عدم توجه به اعطای وام اشتغال در کشور است.

وی ادامه داد: بهتر است مانند سال‌های قبل، سهمیه‌ها در قانون بودجه مشخص شود. در این صورت، احتمالاً اعطای وام از اردیبهشت یا خرداد شروع می‌شود اما الان پرداخت وام اشتغال به ماه‌های هفت و چه بسا هشت می‌افتد که عملاً سودی برای متقاضیان نخواهد داشت. این نماینده مجلس خاطر‌نشان کرد: واقعیت این است که مردم برای دریافت وام‌های خرد به زحمت زیادی می‌افتند. آنها در خواست‌دریافت وام‌های بسیار اندک را دارند تا بتوانند کاری با آن انجام دهند، اما متأسفانه این مبالغ در اختیار آنها قرار نمی‌گیرد.

میرزایی گفت: با توجه به اینکه در ماه مهر هستیم و چیزی به پایان سال نداریم، باید پرداخت وام اشتغال با سرعت در دستور کار باشد. هر گونه از دست دادن وقت می‌تواند بر گستره مشکلات اضافه کند، بنابراین بانک مرکزی با ابلاغ سهمیه هر بانک، زمینه تسریع در پرداخت وام اشتغال را فراهم کند.